

Yin cuk loor bä bën ne aguieer jötic!

Dinka

IMDi
Integrerings- og
mangfoldsdirektoratet

Aguieer jöt yen eenjö?

Aguieer jöt yen ee këde piöoc ku aci kiëet ke bi yï guir ku cök yï piny ne kueer bii yïn rot mat e pïir de kœc lui paan cöl Norway. Abäköök kedhie töu runken e kaam de run ka 18 ku run ka 55 ku acik cop paan de Norway adëeki lo aguiëer jötic. Kënë ayaalui e kœc kœk de nïim bëi kœc bi cop ë paanë eke ci gäau.

Ne kueer de aguiëer jöt këne, yïn bi thoŋ de Norway piöoc ku yïn bi kœc ku pïir de Norway deetic apieth. Yïn bi piöoc yök ku yïn bi de niny de pïir ku luoi paan de Norway aya. Yïn bi piöc dän yök aya, të kœr en rot. Kë kœrku ee kueer bii yïn luoi yök ku non ee yen yöne gäär pieth ku piöc të cii yïn aguiëer këne kon thöl apieth ebën.

Yen aguiëer jöt këne abi rot dap gøl të lëu en rot ku acii të wär pëi kadiäk bi cuöop ne cum cup yïn tëde rëerdu ë paanë.

Yen aguiëer jöt këne ee këde thaar-ebën ku acin dän bä looi pei.

Kä kœrku keek tëdu

Apieth bä cop ke yï ci rot guir ne biäak de kä bi piöoc ku bä looi ke ye luoi yen piöoc bii yïn piöoc ne kä ci guir töu aguiëer jöt këne yic kedhie.

Raan ee yïn riit piöu ku ye yï lëk de aguiëerë ku raan piöoc yïn abik yï kuony. Keek abik yïn kuony ne lëk ku abik yïn nyuöoth aya ku watki yïn kueer. Të de yen kä kœr bä keek thiëc e kueeric ëtëen kueer de piöoc, apieth bä ya jam wekë keek.

Kuɔɔny de wɛu

Yin bi miɔɔc e wɛu tɛ tɔu yin e piɔɔc de aguɛɛr jɔt kɛnɛ yic ku yin piɔɔcɛ thɪn. Yen kuɔɔnyɛ aye cɔl “kɔpiɛth ke gɔl de piɔɔc”.

Kuɔɔny de kɔpiɛth ke gɔl kɛnɛ aloi ne biɔɔk bii yin tɔu ke yɪ cii bi luui tɛdɔŋ pei tɛ tɔu yin ke yɪ piɔɔcɛ ne aguɛɛr jɔt ɛ yic.

Tɛ ɲoot yin ke yɪ kɛn run ka 25 guɔ cuɔɔp ku yin rɛɛr wekɛ kac dhiɛth yin, ke wɛu bi yiɛk yin abik nɪim tɔu piny amɔɔth tei.

Akɔɔrku tɛdu bɔ athɔlbɔ ya cuat piny ne wɛukuɔnkɛ wɛu ku kɔpiɛth ke gɔl yiic. Athɔlbɔ aye teem pei tɛɛn ne wɛukuɔn bii ke yɪ riɔp ke ariɔp ɲoot wei.

Tɛ de yen kuɔɔny de wɛu kɔk pei ee yɔk, ke wɛu bi ke yiɛk yin abii ke kɔk teem thɪn. Kɛnɛ aliiu wɛu ye keek yiɛk mɪth thɪn ku nɔn ee kek wɛu ke dɔn de piɛth ci week pei, ku jo ya wɛukuɔn ee keek yɔk pei ke cie wɛu ke aguɛɛrɛ.

Raan ee wɛu ku kɔpiɛth ke gɔl de piɔɔc gaam ee akuɔtnɔm de paan rɛɛr yin thɪnɛ. Tɛ cii yin wook gɔm lɛk cie yic, ke akuɔtnɔm de paan rɛɛr yin thɪnɛ abii kɔɔr bɔ wɛu ku kɔpiɛth ke gɔl de piɔɔc nyɔk e gɛɛm.

Yai, ku liiudu agut lony bii yi lony

Yin ci gɔm wiik kadhiɛc ke lɔŋ e ruɔnic. Yin ci pɔl bɔ rɛɛr baai tɛ tuɛɛny yin, ku tɛ liɛɛc yin ku nɔn cɔ piac dhiɛth, ku ayadɔŋ, tɛ de yen dɔŋ ci yin dhal kɛ bi yin pɛn bɛn e piɔɔcic. Kɛnɛ ayeku cɔl “liu cii ke yɪ lony”. Yin bi raan ee yin lɛk de aguɛɛrɛ dhil thiɛɛc tɛ lɛu en rot bi yɪ pɔl rɛɛr baai ku nɔn bi yɪ lony ke ɲic.

Tɛ kɛn raan ee yin lɛk liiu liiu yin gam, ke kɔpiɛthkuɔn ke gɔl de piɔɔc abi keek teem, ku yin bi de rɛɛr thiin koor ne aguɛɛrɛ yic.

Tɛ cii yin en luɛɛl nɔn bɔ piɔɔc dɔmkɔɔc cil, ke yin cii bi be de yic bɔ be bɛn ne aguɛɛric ne kɔɔl dɔŋ wadɔŋ. Yin bi kɔpiɛth kɔk ke gɔl de piɔɔc mɔɔr aya.

Eeṅö bi töu aguiëer jöt kënë yic?

Aguiëer jötë ade kä töu thïn kä bi thöṅ tēde kōc piöccē keek kedhie, ku kōk töu thïn aya ayekī kaku yitōk kä röṅ ne yin.

- Kōc piöccē kedhie abi keek dhil piöcc e thoṅ de Norway. Raan piöcc yin abii ṅic nōn ee ṅö bā dhil ṅic ku bā kënë ṅic nēn ne thoṅ de Norway yic. Yen kē bā looi kënë ne thoṅ de Norway abi rot looi tē de yen yöne gäär cii yin kōn lo thïn wēnthëer.
- Kōc piöccē kedhie abi keek dhil piöcc aya ne biääk de ciëṅ de kōc ke Norway. Piöccē aci guiir ke bi yin kuōny arēt aguo rot mat e kōc yiic kōc ke paanē.
- Kōc piöccē kedhie abi keek dhil piöcc ne piöcc cōl “Livsme-string i et nytt land” (Dīny de pīr paan jöt paan de kōc kōk pei). Piöccē aci guiir ke bi yī tō ye ṅiēc ciēt ku ye ṅiēc lōc ne kä bā looi kăpieth paan de Norway ku ye pīrdu cōkpiny apieth ē paanē. Yin bi piöcc aya ne kueer dēē yin kuōny aa yōk tē kōr yen rot.

Tē de yīn nōm mīth ku nōn kōor bā mīth dhiēēth, ke yīn bi nyuōōth aya ne kā ke kōc ee wārken ke mīth. Ne ē piōōcē yic ku nyuuth, abā ŋic nōn eejō ee rot looi tē ye yīn raan de nōm mīth paan de Norway ku ee kāñō bi keek aa luōi yīn wekē mīthku.

Yen aguiēer jōtē abi yic de kā rōŋ e yīn yītōk aya ku kā kōor keek bā keek looi. Ku tēk dāŋ abi yic de kā bā keek looi ke cin wēu ne biāāk de pīir de luoi ku nōn ee yen pīir de piōōc. Kōc juēc aye keek piōōc ne pīir de luoi ku ne kā ke piōōc dāŋ ne thaar tōu kek aguiēer de gōl de piōōc kēnē yic aya.

Yīn wekē raan de lēk de aguiēerdu wek bi cāp kiēt etōk ne kā bi keek mat e piōōcdu yic ku nōn bi piōōc yet tēŋō ne bēer de kōude.

Ke yī ɲoot ke yī kën guɔ ɔl ne aguiɛɛr jõt de ɔl de piööc, yīn bi kɔn nyuööth ne biääk de kē bā ya looi. Kënē yen ee nyuuth bii yī nyuööth ne biääk de kã rōŋ bā keek aa looi ku yōne gäärdu ku luɔidu ne akööl tōu tueŋ.

Piööc de kē bā ya looi abi rot looi ne kã cã kɔn looi yɔn kã ɲic keek apieth ku yōne gäärduɔn tueŋ paandun paan yɔn jiël yīn. Kënē abi kɔn kɔɔric ku ɲic ke yī kën piööc de kē bā ya looi guɔ ɔl.

Këciëen de aguiɛɛr de ɔl de piööc

Të cii yīn piööc de kē bā ya looi thöl, yīn wekē raan ee yī lëk ne kēde aguiɛɛr de piööc abäk jɔ tīŋ nɔn ee kãŋö bā keek lëu ne luɔi ne thök de aguiɛɛr jõt de ɔl de piööc cök ciëen. Tek dãŋ abä kɔɔr bā lo tueŋ ne yōne gäär dīitē ku nɔn ee yen luɔi yen abä kɔɔr. Adëe ya luɔi bii yīn kã ke piööc cã ɔl cök thöl kedhie ku nɔn ee yen biääk tōŋ ci dōŋ. Kënē aye cɔl “këciëen bā looi”.

Këciëen bā looi ne kēde aguiɛɛr jötic aye lueel ne kē cit kã cã keek kɔn aa looi yɔn ku jɔ ya yōne gäärdu ku nɔn ee yen piöcdi ku kã ɲic keek paandun, ku kē kɔɔr piöndu ne biääk de luɔi e kööl rial.

Aguieer jöt pëk thok enou?

Ee kë koor bä looi ne këciëen yen abï pëk de aguiëerduön jöt këne tō njic ëgok.

Të cii yïn kōn lo yōn e thiëer paandun, ku kë koor ee luoi bii yïn rōj bä tiam ne lödu tuej e yōne gäärdu ku nōn ee yen të bii yïn luoi yök thïn yen koor, ke aguiëer jöt de göl abi yet e kë cīt pëi ka dhetem ago thok jo thök.

Nä ye këciëen koor bä looi luoi bii yïn yōne thiëer ku tōk thöl, ke aguiëer jöt de göl abi yet ne kë cīt run kadiäk ku bii thok jo thök.

Nä ye këciëen koor bä looi kōör bii yïn luoi koor, ke aguiëer jöt de göl de piöoc abi yet e kë cīt run karou ku bii thok jo thök.

Ne biääk de kök ee röt tēem, arōj aya bi cuot thok tuej yen aguiëerë.

KËCIËËN BÄ LOOI

PËK DE AGUIËERË

Thök de yōne gäär dītë

Ayet run ka diäk

Luoi, ku nōn ee yen lo tuej de gäärduön dīt

Ayet pëi ka dhetem

Luoi ku nōn ee yen thöl de kök ci döj ne göl de gäär de yōne bët ku lö tuej yōne dhojan ku nōn ee yen gäär dītë de jaama ku piöoc

Ayet run karou

Akæwrku bæ tiam apieth aguiæer jötie!

Utgitt av Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (IMDi) – 2021.

www.imdi.no